

LOM
KOMMUNE

RAPPORT 2

30.12. 2025

KS KONSULENT

Innhold

1. BAKGRUNN.....	3
2. LØSNINGSMULIGHETER	3
2.1 Arealbehov	5
2.1.1 Barnehagen i Tripp og Trapp og arealbehov.....	6
2.1.2 Småskolen på Tresko og tilhørende arealbehov	7
2.1.3 Mellomtrinnet til ungdomsskolen.....	9
2.1.4 Arbeidsplasser til ansatte	14
2.2 Tilpasningsbehov	15
2.3 Uteområdet.....	17
3. KONSEKVENSER.....	18
3.1 Kostnadsoverslag.....	18
3.2 Pedagogiske konsekvenser	22
3.3 Konsekvenser for barn og elever, barns beste - vurdering.....	22
4. OPPSUMMERING.....	23

1. BAKGRUNN

Lom kommune har et pågående arbeid for å redusere arealbruk i skole og barnehage. Dette skyldes at barnetallet vil gå ned de neste årene, samtidig som kommunen har mye areal til dette formålet.

Areal i formålsbygg koster omtrent det samme om det blir lite eller mye brukt, og derfor er det viktig at arealet er tilpasset det reelle behovet.

Det er laget en utredning med 4 alternativer. I den politiske behandlingen av saken, ble det i tillegg bestilt et 5. alternativ, der man ser på en rokking av mellomtrinnet ned til ungdomsskolen og barnehagen ned til Loar barneskole.

Behovet for å redusere areal er stort siden det kommende barnetallet vil gi synkende inntekter til kommunen når det gjelder barn og unge, og det er viktig at utgiftene i oppvekstsektoren blir tilpassa inntektene. I 2035 blir rammetilskuddet for grunnskole redusert med ca. 7 millioner:

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2024 kroner og endring fra 1.1.2025)

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM LOM
2026	1 160	-1 500	4 356	199	-28	-48	4 139
2027	2 417	-567	-545	136	117	-73	1 486
2028	-909	1 240	-817	-221	128	14	-564
2029	86	-818	1 089	-206	70	-171	49
2030	3 036	-968	-272	-89	-69	-99	1 539
2031	1 230	-1 824	0	-71	8	-77	-734
2032	764	-1 483	0	-188	-34	-63	-1 003
2033	1 911	-1 223	0	-126	56	-12	606
2034	1 712	349	0	-86	-71	-23	1 881
2035	1 544	-401	0	-12	-136	-61	935
Sum 2026-2035	12 949	-7 195	3 812	-663	42	-612	8 333

2. LØSNINGSMULIGHETER

Et løsningsforslag som ikke er utredet, er følgende:

- Flytte mellomtrinnet (5. – 7. trinn) ned til ungdomsskolen
- Samle småskolen (1. – 4. trinn) i Tresko
- Bruke Tripp og Trapp i Loar barneskole som barnehage. Slå sammen Loar og Garmo barnehage.
- Legge ned Loar barnehage og bruke den som hybelhus, omsorgsboliger eller lignende.
- Losjehuset og Garmo barnehage må også få alternativ bruk

Dette løsningsforslaget vil redusere arealbruken med rundt 1900 kvm, 519 kvm på Loar, 127 kvm på Losjehuset og 1297 kvm på Garmo. Noe som vil gi en årlig innsparing i FDV-kostnader på rundt 2,2 mill i driftskostnader. I tillegg vil det gi en stor innsparing på vedlikeholdsutgifter, til sammen stipulert til 19 mill.

Tallene nedenfor er hentet fra rapporten som ble utarbeidet av Norconsult i 2021. Men siden da er prisene på byggekostnader økt med rundt 35 %, og dermed må hvert beløp økes tilsvarende. I påvente av en endelig avgjørelse på fremtidig struktur er det er også gjort minimalt med vedlikehold, noe som vil øke vedlikeholdsbehovet ytterligere.

Bygg	Strakstiltak < 1 år	1 - 5 år	6 - 10 år	TOTALT
Garmo barnehage	90 000,00	4 920 000,00	2 370 000,00	7 380 000,00
Drengjestugu	210 000,00	3 060 000,00	520 000,00	3 790 000,00
Gammelbanken	2 840 000,00	5 720 000,00	2 730 000,00	11 290 000,00
Loar Barnehage	90 000,00	1 310 000,00	70 000,00	1 470 000,00
Losjehuset	40 000,00	60 000,00	-	100 000,00
Lom ungdomskule	200 000,00	780 000,00	1 720 000,00	2 700 000,00
Loar barneskule	110 000,00	5 170 000,00	250 000,00	5 530 000,00
Loar kultur og info	120 000,00	4 690 000,00	470 000,00	5 280 000,00
Steinfjøset			11 810 000,00	11 810 000,00
Totalt estimat avrundet	3 700 000,00	25 710 000,00	19 940 000,00	49 350 000,00

En oppdatert tabell med 35 % påslag for aktuelle bygg vil da se slik ut

Bygg	Ny kostnad, avrundet
Garmo barnehage	10,0 mill
Loar barnehage	2,0 mill
Loar barneskule	7,5 mill
Loar ungdomsskule	3,6 mill

I forrige rapport ble det skissert et teoretisk innsparingspotensial, dersom man kun forholder seg til norm-tall, at man kan gå fra 25 stillinger til 18,5 stillinger ved å slå sammen barnehagene. Dersom man tar et mer realistisk bilde, og samtidig tar hensyn til kommunens satsing på tidlig innsats, vil det likevel være et potensiale på å drifte med rundt 3 stillinger færre og samtidig opprettholde kvaliteten. Da ligger man fremdeles godt over norm. Det vil utgjøre en årlig innsparing på rundt 2,1 mill.

2.1 Arealbehov

Dette er SSB sin befolkningsframskriving for Lom, og er grunnlaget for utregning av arealbehovet de neste årene. Det er i aldersgruppa 20 – 44 år det blir produsert barn, og en ser at fra 2026 vil det bli færre i denne aldersgruppen. MMMM betyr medium fruktbarhet, det vil si at hver kvinne i snitt får 1,44 barn.

Hovedalternativet (MMMM)								
	2025	2026	2027	2030	2035	2040	2045	2050
0 år	17	18	18	19	18	18	17	16
1-5 år	88	97	95	95	95	93	90	85
6-12 år	162	155	153	132	132	133	133	130
13-15 år	65	63	62	81	56	57	57	57
16-19 år	84	81	83	87	86	79	74	75
20-44 år	574	581	571	550	519	490	464	447
45-66 år	666	647	629	580	564	531	529	518
67-79 år	383	381	385	396	376	357	326	307
80-89 år	132	134	147	165	194	213	214	202
90 år eller eldre	32	34	34	32	39	52	66	79
Sum:	2203	2191	2177	2137	2079	2023	1970	1916

I tillegg viser denne oversikten det faktiske barnetallet i barnehagene pr. september 2025:

Loar barnehage:

18 barn fødd 2020

15 barn fødd 2021

10 barn fødd 2022

12 barn fødd 2023

4 barn fødd 2024

Sum: 59 barn

Garmo barnehage

4 barn fødd 2020

8 barn fødd 2021

6 barn fødd 2022

8 barn fødd 2023

10 barn fødd 2024

Sum: 36 barn

Pr i dag er det flere barn i Garmo som står i venteliste for å gå over til Loar barnehage. For barnehageåret 25/26 er det 26 unike søkere til barnehageplass i Lom. 22 av disse har Loar som førstevalg. I tillegg er det 3 som søker overføring fra Garmo til Loar.

På grunn av mangel på plass på Loar, må 9 av de 22 som har søkt der, få plass på Garmo. Det gjelder også de 5 som begynner etter nyttår.

Tilgjengelig areal i Ungdomsskolen og barneskolen er beskrevet i tabellen nedenfor:

Bygg	Tilgjengelig areal til undervisning/kontor	Annet areal	Sum
Tripp	356	Toaletter/kott: 20 Hems: 27,5	403,5
Trapp	Ca. 350	Toaletter/kott: 25	375
Tresko	300	Toaletter/kott:20 Hems: 27,5	347,5
Adm. bygg 1.etasje	206	17	223
Adm. bygg kjeller	146	30	176
Sum Loar barneskole			1525
Lom ungdomsskole	U. visning + personal 2000	Sløydbygg 300	2300

2.1.1 Barnehagen i Tripp og Trapp og arealbehov

I Norge har vi ingen lovkrav på areal, men vi har noen normer.

For barnehage har vi en norm som går på 5,3 kvm netto leke- og oppholdsareal for barn under 3 år, og 4 kvm for barn 3 år og oppover. Kommunestyret er godkjenningssmyndighet og fastsetter det konkrete arealet for barnehager, noe som også må framgå av barnehagens vedtekter.

Netto areal betyr arealet som er tilgjengelig for lek og opphold og inkluderer ikke areal som er reservert for annet bruk, f.eks. vognskur. Garderober kan defineres som oppholdsareal dersom de er egnet for det.

Med de befolkningsprognosene som foreligger, vil det framover være i snitt 20 barn pr. årstrinn. Dersom alle går i barnehage fra ett års alder, vil det bety følgende arealbehov for alle barn i Lom:

Barnehage små barn: $5,3 \text{ kvm} \times 40 = 212 \text{ kvm}$

Barnehage store barn: $4 \text{ kvm} \times 60 = 240 \text{ kvm}$

Det vil si at samlet behov etter normen vil være 452 kvm dersom alle barn begynner som ett-åringer. Pr. i dag er det reelle behovet lavere i og med at en del venter litt før de begynner og at ikke alle barn går i barnehage heller.

Tripp og Trapp har til sammen ca. 700 kvm arealer som kan brukes som oppholdsarealer for barn. I tillegg kommer en hems på 27 kvm som kan brukes til personalkontorer, ledelse eller møterom. Dermed vil det være svært god plass i en ny barnehage, også når barna på Garmo går her.

2.1.2 Småskolen på Tresko og tilhørende arealbehov

For elever har vi kun en klasseromsnorm, og den går på 2 - 2,5 kvm pr. elev i klasserom. Ellers er det ingen direkte krav til spesialrom eller andre fasiliteter, men rommene skal være universelt utformet og de skal følge kravene til helse, miljø og sikkerhet.

Småskolen vil etter hvert stabilisere seg på rundt 80 elever: Det betyr et behov på 180 - 200 kvm til undervisningslokaler + behov for garderober, evt. Grupperom, fellesarealer, og evt. SFO.

Ved god tilrettelegging av undervisningsrom kan disse være SFO-lokaler i og med at dette foregår på ulike tider. Det kan også være fordel med glidende overganger fra lek til undervisning, og at en del materiale og leker kan brukes i undervisningen.

Tresko har 300 kvm undervisningslokaler + hems på 27 kvm. I tillegg er det et undervisningsrom i administrasjonsbygget som også kan brukes. Dermed vil Tresko ha nok plass til å romme elevene som i framtida skal gå der.

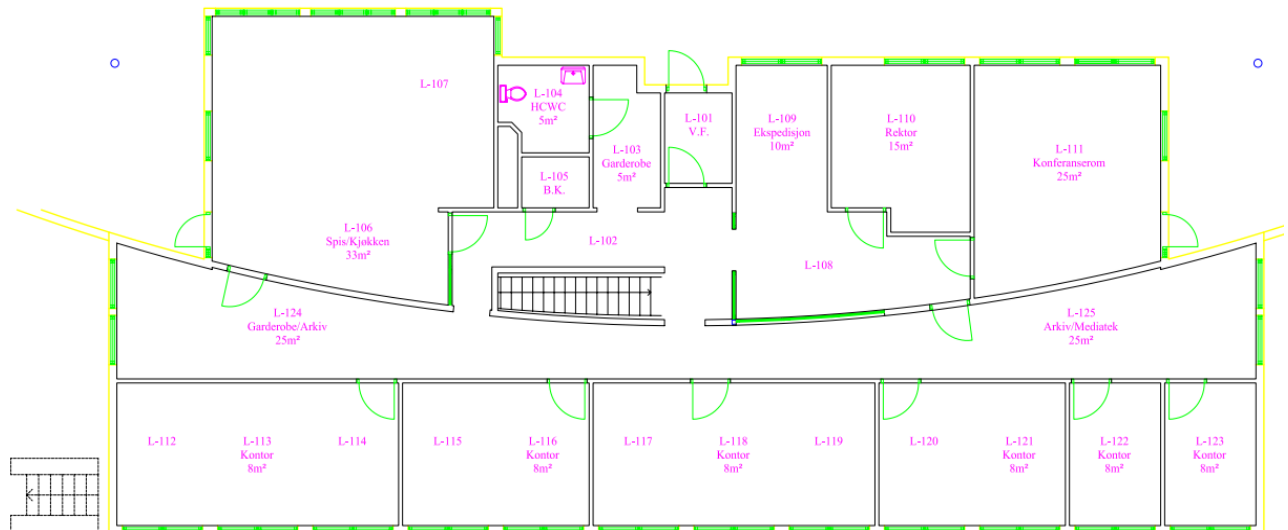
Det må imidlertid gjøres noen tilpasninger, vasker og toaletter må tilpasses aldergruppen, og det må lages et bedre kjøkken for matlaging i SFO.

Administrasjonsbygget vil ha god plass til å romme ansatte fra småskolen og barnehage. Der vil det da være muligheter for tett samarbeid mellom småskole og barnehage, og lett å få til gode overganger.

Tegningene på neste side viser de to etasjene på administrasjonsbygget, og man ser at her er det mye arealer til både arbeidsplasser og kontorer. Det vil bli fine arbeidsplasser til pedagoger i barnehage og skole, samtidig som det også er lokaler til PPT, helse og andre tjenester. I tillegg er det klasserom som kan brukes av småskolen

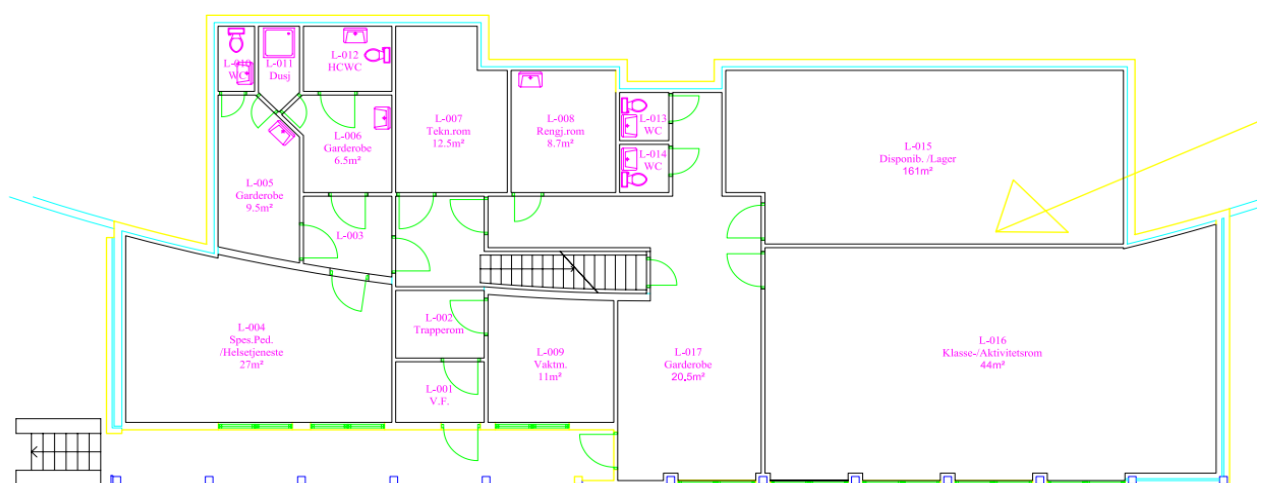
Administrasjonsbygget, 1. etasje

Kontorfløyen er på til sammen 96 kvm. og det er kontor for rektor og et stort møterom.

Administrasjonsbygget kjelleretasje

Her er det godt med garderober, og det er et eget kontor/møterom som brukes helsetjenesten og PPT.

2.1.3 Mellomtrinnet til ungdomsskolen

Mellomtrinnet har følgende behov for arealer: 150 kvm undervisningslokaler + tilgang på rom for kunst og håndverk, heimkunnskap og evt. musikk. Grupperom kommer i tillegg.

Ungdomstrinnet har følgende behov: 150 kvm til undervisningslokaler + tilgang på rom for kunst og håndverk, heimkunnskap og musikk. Grupperom kommer i tillegg.

Valgfag kan gjennomføres i klasserom eller spesialrom.

Ungdomsskole:

Det er denne delen av ungdomsskolen som i utgangspunktet vil egne seg best for mellomtrinnet, i og med at den har utgang på vest-siden og dermed vil ha kortest vei til lekeområdet. Her er det to store klasserom og fire grupperom på til sammen 66 kvm. Disse kan også slås sammen til ett rom. Eventuelt at man bruker et klasserom fra «midtseksjonen»

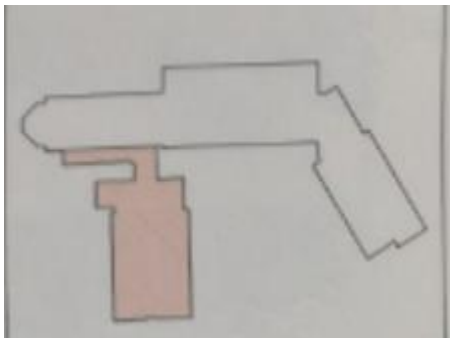
Her ligger også et auditorium med Scene. Dette kan brukes til musikkundervisning, vanlig undervisning for både store og små grupper, og det kan ta hele – ungdomsskolen eller hele mellomtrinnet samtidig.

Til sammen er det 314 kvm undervisningsareal i denne delen

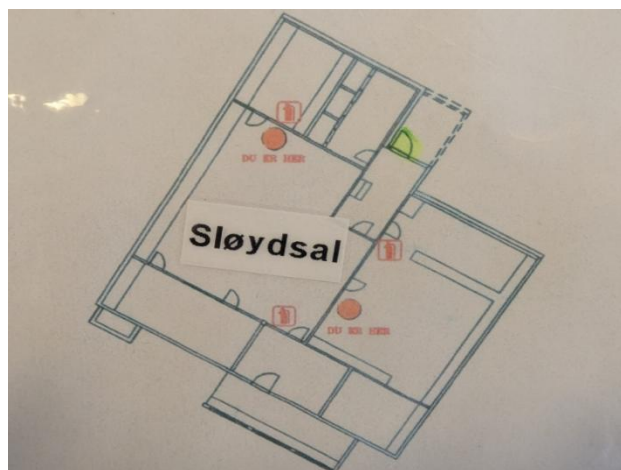
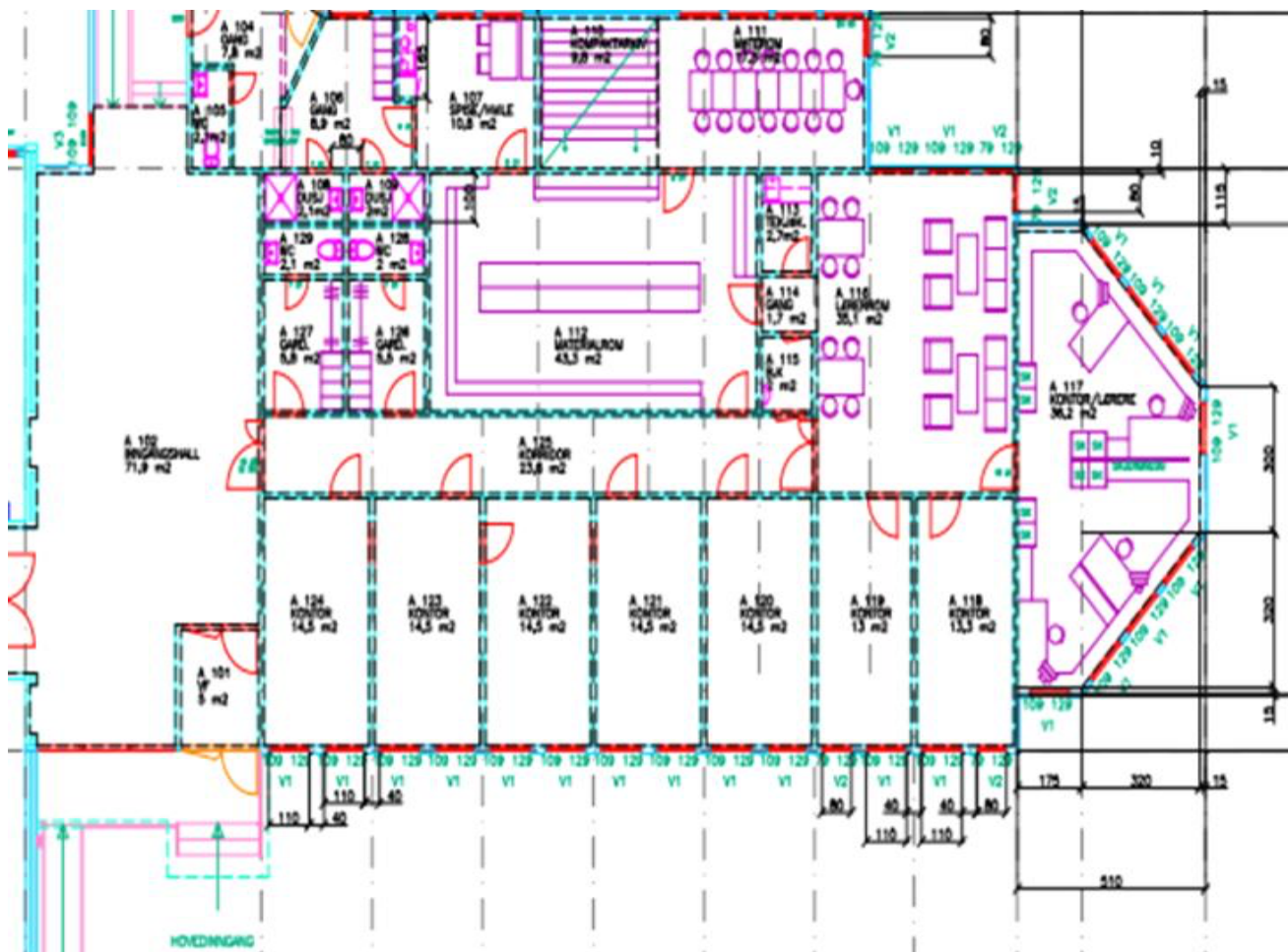
Midtseksjonen inneholder 4 klasserom på 60 kvm. Ett klasserom på denne størrelsen kan ha inntil 24 elever dersom man bruker normen på 2,5 kvm pr. elev.

I tillegg er det et klasserom på 65 kvm, et naturfag/klasseom på 80 kvm og et Fysikkrom på 64 kvm. Til sammen er det 449 kvm undervisningslokaler i midtseksjonen.

I denne delen ligger avdeling for mat og helse med et skolekjøkken og en kantine. Her ligger også et tekstilrom på 45 kvm. Grupperommet/møterommet øverst har også inngang fra kontoret.

Her er det til sammen 133 kvm undervisningslokaler og 170 kvm som brukes til kantine/bibliotek.

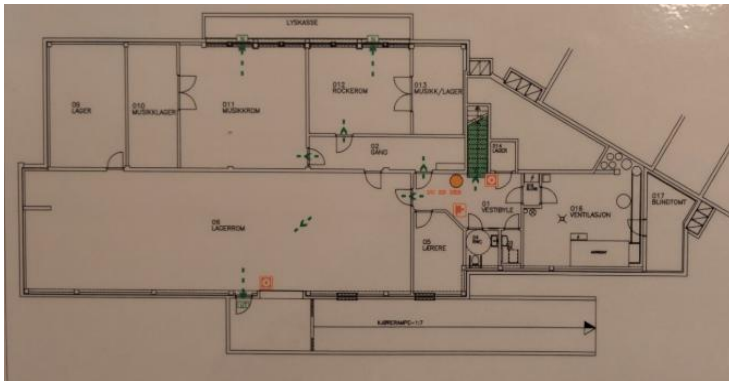
Skolen har også et sløydbygg med sløydssal, keramikkrom og metallsløyd. Dette bygget er stort nok til å ta en klasse om gangen. I dag er det et tekstilrom i tillegg.

Et viktig moment i formingsfaget er at elevene skal lære å uttrykke seg på flere måter og gjerne i kombinasjon av flere formingsaktiviteter. Da kan det være en

tanke å samle alle formingsaktiviteter i dette bygget. Dersom det er aktuelt, kan en del av sløydssalen gjøres om til tekstilrom. Det er ikke nødvendig for romkapasiteten, men når klassene blir mindre, blir det sannsynligvis ikke rom for å dele klassen og ha to lærere, og da vil det være en fordel å ha alle elevene samlet i samme bygg, men de kan drive ulike aktiviteter samtidig. Dersom man vil fortsette med å dele opp faget, vil alternativet være å

arbeide fådelt, det vil si at man lager grupper der man slår sammen trinn og ser kompetansemålene i et tre-års perspektiv.

Ved å samle alle kunst og håndverksaktiviteter i sløydebygget kan man få frigjort et rom til musikkundervisning og få samlet alle praktisk-estetiske fag på samme område.

Under bygget hvor auditoriet ligger, er det en kjeller med store arealer. Det er et lagerrom som leies ut til dart-klubben, mens kulturskolen har et rockerom og et musikkrom. Disse kunne eventuelt ha egnet seg til sambruk med både mellomtrinnet og ungdomsskolen

Oppsummert:

Ungdomsskolen har til sammen 8 rom som kan være rene klasserom og auditorium og 2 naturfagrom med plass til 25 elever og oppover. I tillegg er det 4 grupperom.

Skolen har tekstilrom, rom for mat og helse og en sløydeavdeling på nærmere 300 kvadratmeter. Det er også en kjeller som i dag leies av dart-klubben og hvor kulturskolen har musikkrom. Dette dekker et framtidig behov for undervisningsrom med svært god margin, når man ser at det i gjennomsnitt vil være rundt 20 elever pr. trinn i overskuelig framtid.

2.1.4 Arbeidsplasser til ansatte

I dagens administrasjonsbygg på barneskolen er det i dag nok arbeidsplasser til de ansatte, samt at det er kontorer som kan brukes av PPT, barnevern og helsepersonell. Dersom de ansatte på mellomtrinnet flytter ut vil det bli frigjort plasser til ansatte fra barnehagen. Tegning over lokalene er vist i kap. 2.1.2.

Barnehagen vil i tillegg ha mulighet for ekstra plass i Tripp, der kan blant annet hemsene brukes.

Det samme gjelder hemsene på Tresko, der kan det også frigjøres plass til f.eks. ansatte i SFO.

I ungdomsskolen er det 21 arbeidsplasser, det bør være nok til de seks klassene som blir der. Med i snitt 2,5 lærere pr. klasse, vil dette være tilstrekkelig. Dersom det blir behov for flere arbeidsplasser, er det også mulig å omgjøre f.eks. et grupperom til arbeidsplasser. Det kan være aktuelt på mellomtrinnet.

I dag brukes noe av lærerarbeidsplassene til ledelse/administrasjon, men det vil bli mindre behov for ledere i fremtiden når elevtallet går ned, og arealet som brukes til rektor og merkantilt bør kunne dekke behovet for kontorplass til ledelse.

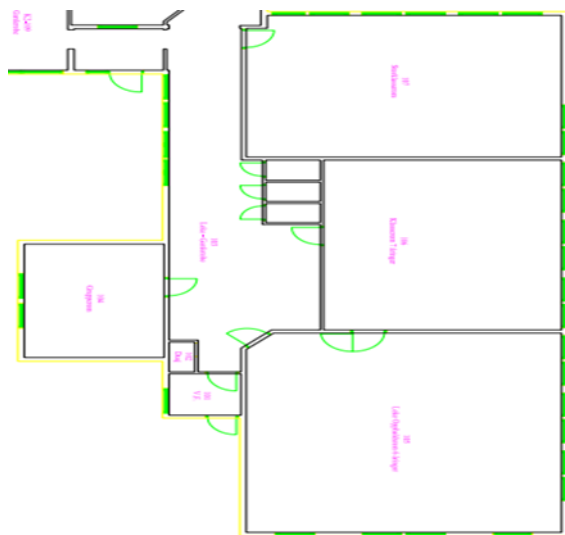
2.2 Tilpasningsbehov

Når det blir endringer i bruk av byggene, vil det bli behov for en del tilpasninger. De største tilpasninger blir i ny barnehagedel.

Bruk av Tripp og Trapp til barnehage:

Der er det allerede tilpasset størrelse på vasker og toaletter, men det må lages en rominndeling som passer til barnehagedrift. Dvs. at man lager avdelinger med tilhørende garderober. Pr i dag er det 6 klasserom som kunne blitt gjort om til 6 avdelinger.

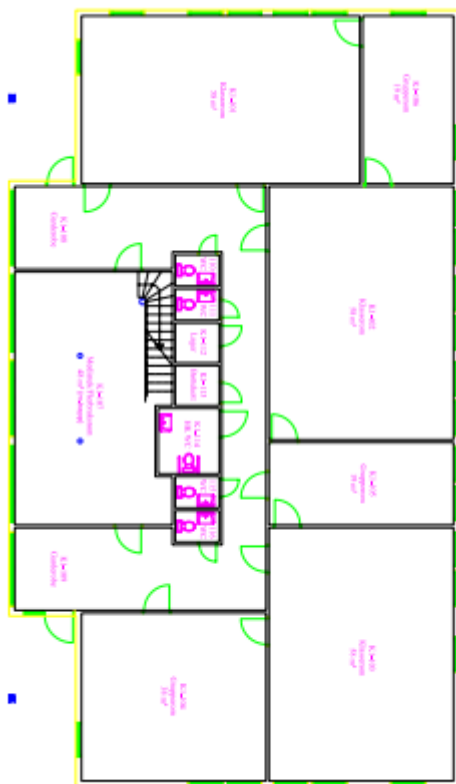
Nedenfor ser vi Tripp som er utformet på denne måten:

Her er det mulighet for å lage småbarnsavdelinger. Det er tre store rom kan deles opp i mindre soner. Det er oversiktlig, og personalet kan brukes fleksibelt mellom avdelinger.

Det kreves imidlertid noe ombygging, bl.a. å lage stellerom og tilpassede garderober.

Bruk av Tresko til 1. – 4. trinn

Tresko vil ha plass til 1. – 4. trinn, spesielt når man tar med det ekstra klasserommet i adm. bygget.

Her er det forholdsvis lite tilpasninger som skal til, men vasker og toaletter må tilpasses denne aldersgruppen. Det som nå er mediatek, vil fremdeles kunne ha den funksjonen, det vil være fine lesekroker både for SFO og i den ordinære undervisningen.

Det er en liten kjøkkenkrok der, men den må utvides og tilpasses til behovet i SFO

Samlet sett er det nok arealer selv om man legger ned Garmo barnehage. Barnehagen vil ha arealer langt over norm, og elevene i skolen vil også ha god plass.

2.3 Uteområdet

Dersom Tripp og Trapp skal brukes som barnehage er det nødvendig å gjøre noe med uteområdet. Det er stort areal der, større enn det barnehagen har i dag. Imidlertid må det flyttes lekeapparater dit, men de som er i barnehagen er stort sett godt egnet til å flytte ned. Den største utgiften vil sannsynligvis bli å lage en ny inngjerding.

For småskolen vil det ikke bli så stor endring, de kan stort sett bruke lekeområdet som i dag.

Mellomtrinnet vil bli det trinnet som merker dette mest. De vil få et par minutter å gå til lekeområdet på gammelskolen. Men de kan også brukes en del av ungdomsskolens utstyr, spesielt dersom man velger å ha friminutt på ulike tidspunkt. Det er også et større område som i dag stort sett er bare gress, her kan det gjøres om til mer et tilpasset lekeområde.

For ungdomstrinnet vil det ikke bli noen større forskjell, men dersom det kommer flere aktiviteter for mellomtrinnet, vil det også komme ungdomstrinnet til gode.

Det er også mulig å bruke tilstøtende areal som i dag hører prestegården til. Men det må i så fall kjøpes.

3. KONSEKVENSER

3.1 Kostnadsoverslag

Hovedproblemet i dag og i fremtiden er at Lom kommune har svært mange kvadratmeter formålsbygg i forhold til barnetallet, og det koster forholdsvis mye å drifte dette samtidig som det ligger et betydelig vedlikeholdsetterslep. Ved å redusere driftsutgiftene på lokaler, vil det frigjøre midler til å opprettholde den pedagogiske kvaliteten.

Den økonomiske innsparingen vil i første omgang være at man sparer alt av driftsutgifter på Loar barnehage, Losjehuset og Garmo barnehage. Man vil også spare fremtidig nødvendig vedlikehold. En forutsetning er at byggene selges eller brukes til andre nødvendige formål. De kan f.eks. brukes til hybelhus eller omsorgsboliger.

Sparte årlige driftsutgifter, bygg Loar: 1500 kroner x 519 (kvm) = **778.000 kroner**

Sparte årlige driftsutgifter, barnehagedel Garmo: 1500 kroner x 325(kvm) = **490.000 kroner**

Garmo barnehage er på 1297 kvm, og hele bygget blir brukt. Selv om det er mindre renhold og vedlikehold på deler av bygget, er det betydelige årlige FDV – kostnader, blant annet til oppvarming. Dette er stipulert til **900.000** pr. år.

Spart framtidig vedlikeholdsbehov:

Loar barnehage: 2 mill

Loar barneskole dersom man baker dette inn i oppussingen : 7 mill

Garmo barnehage: 10 mill

Sum: **19 mill**

Innsparingen av å flytte Garmo barnehage og Loar barnehage til Loar barneskole vil da årlig bli på **4,3 mill**, 2,1 mill på bemanning og 2,2 mill på drift av bygg.

Kostnader til ombygging

Når vi snakker om skole- og barnehagebygg, og der vi kan finne prisoverslag i f.eks. Norsk Prisbok, operer vi med tre begreper:

Nybygg: Betyr alle utgifter fra prosjektering, grunnarbeid, og til ferdig bygg. Et bygg som er i henhold til dagens kvalitetskrav. Her operer Norsk prisbok med følgende en kvadratmeterpris på 57589 kroner.

En ny barnehage på størrelse med Tripp og Trapp vil da koste (57.589×700) 40 mill.

Rehabilitering: Å få et bygg tilbake til en god og funksjonell teknisk stand, tilpasset dagens bruks- og sikkerhetskrav (Tek 17). Innbefatter utskiftning av elektrisk anlegg og rør, etterisolering osv. I følge Norsk prisbok en kostnad på ca. 30.000 pr. kvadratmeter. Men dette avhenger av byggets standard, bedre standard gir lavere utgifter.

En total rehabilitering av Tripp og Trapp vil koste (30.000×700) **21 mill.** Dette vil da også inkludere tilpasning til barnehagedrift.

Renovering/oppussing: Det betyr å oppgradere byggets standard og forbedre funksjonalitet og verdi. Arbeid som gjør bygget funksjonelt og attraktivt, men som ikke innebærer store tekniske reparasjoner. For Tripp og Trapp kan dette være realistisk for en bruksendring til barnehage, her er det grei standard på ytre vegger, elektrisk anlegg og rør, men det er behov for oppgradering og tilpasning av rommene. Vasker og toaletter er i utgangspunktet tilpasset mindre barn.

Når det gjelder renovering, så finnes ingen eksakte bransjepriser på dette, i og med at her er det så store forskjeller på utgangspunktet og hvilke bruksendringer som må foretas, men dersom man tenker på oppgradering av overflater og mindre justeringer på rom, tilpasning av garderober osv., vil det være mulig å bruke erfaringstall. I oppgraderingen av kommunehuset ble det en pris på 15.000 pr. kvadratmeter.

En renovering/oppussing og tilpasning til barnehagedrift av Tripp og Trapp vil da koste (15.000×700) **10,5 mill.** Her kan man trekke fra eventuelt spart fremtidig vedlikehold, både på Loar barnehage, Losjehuset, på Tripp og Trapp og Garmo. Dette er beregnet til 19.5 mill.

Det blir også behov for å lage ny sikring rundt barnehagen. Enten ved å flytte eksisterende gjerde eller å sette opp nytt. Et nytt gjerde vil koste 1030 kr. pr. meter (Eks. mva.) ifølge Norsk prisbok. Montering kommer i tillegg.

Lekeapparater og utstyr i barnehagen er generelt i god stand i dag, men dette må flyttes ned til den nye barnehagen. Kostnadene ved dette er usikkert, noe kan nok gjøres av kommunens egne ansatte eller ved dugnad. Det må nok også gjøres en del grunnarbeider.

For Tresko sitt vedkommende er det spørsmål om hvilke tilpasninger som må gjøres, men toaletter og vasker må tilpasses denne barnegruppen. Dersom man tar utgangspunkt i at det er 20 kvm med sanitærareale på Tresko, sier Norsk prisbok at det vil koste 1342 kroner per kvadratmeter å oppgradere disse. I tillegg kommer innkjøp av vasker og toaletter, slik at summen blir på rundt 100.000 kroner.

SFO må også ha et funksjonelt kjøkken som er tilpasset behovet. Det er en liten kjøkkenkrok i dag, med den må oppgraderes. Et kjøkken i den størrelsen vil ligge på rundt 100.000 kroner.

Det må også regnes inn andre tilpasninger, f.eks. garderober og høyder på ulikt utstyr. Tavler, lekeapparater o.l. Stipulert til ca. 100.000 kroner.

I utgangspunktet er det ikke lagt inn utgifter på ungdomsskolen, i teorien kan den brukes som den er, det er nok rom, og mellomtrinnet kan bruke et av rommene som u-skolen disponerer. Alternativer er å slå sammen to grupperom og lage et klasserom av disse, dette vil være en mindre investering. Men noen utgifter til tilpasninger må påregnes.

Det kan også være aktuelt å lage et nytt inngangsparti for den klassen som ligger nærmest barneskolen. Men det blir i så fall en mindre tilpasning, det er ingen god løsning at de andre må gå gjennom dette rommet for å gå ut og inn.

Når det gjelder utstyr, tilpassede pulter osv. kan man jo ta med seg dette fra barneskolen. Det kan være et problem at toaletter og vasker er for store for de minste 5. klassingene, men vanligvis skal dette gå greit.

Det er nok lærerarbeiderplasser slik det er i dag, dersom man beregner tre plasser pr. rom og at elevtallet vil gå ned de neste årene. Alternativt kan man også bruke et grupperom eller annet ledig areal i mellomperiode.

Når det gjelder personale vil dette alternativet i seg selv gi liten gevinst, men å ha to virksomheter i stedet for tre, bør kunne gi noen gevinster ved at man kan bruke ressurser og kompetanse fleksibelt og på tvers, sette sammen grupper på nye måter og se hele organisasjonen under ett.

Det er imidlertid litt å hente når det gjelder ledelse, selv om man slår sammen barnehagen og småskolen og betegner det som egen enhet, er det et lovkrav om at man må ha både skolefaglig og barnagefaglig ledelse. Man må ha en styrer i barnehagen, men man trenger ikke egen rektor for småskolen. En løsning er en avdelingsleder for småskolen, det bør være tilstedeværende ledelse.

En halv stilling, ca. 500.000.- bør være et potensiale. I og med at barnetallet samlet sett også går ned, bør det sees i lederressursen.

Men når man i tillegg flytter barnehagen på Garmo til Loar barneskole, blir det et annet bilde. Da trenger man en leder mindre, og man får utnyttet personalressursen og kompetansen bedre,

Det blir en engangssum i ombyggingskostnader. Dette må sees i sammenheng med tidligere beskrevet vedlikeholdsbehov, og at dette bakes inn i kostnadene.

Et totalregnskap for alternativet ved å flytte barnehagene til Tripp og Trapp, flytte småskolen til Trapp og mellomtrinnet til u-skolen, kan da se slik ut:

Oppussing Tripp og Trapp:	10,5 mill
Uteareal, gjerder (100 m) + uteapparater	0,4 mill
Tilpasninger Tresko:	0,3 mill
Ombygging sløydsal og andre rom	1,0 mill
<u>Tilpasninger u-skole</u>	<u>0,3 mill</u>
<u>Sum investering:</u>	<u>12,5 mill</u>

<u>Sparte vedlikeholdsutgifter, inkl. Garmo</u>	<u>19 mill</u>
---	-----------------------

Når man flytter Garmo barnehage til Loar barneskole, vil det bli en del større sparte driftsutgifter, det ble beskrevet i forrige rapport. Det samlede bildet ved å slå sammen barnehagene og flytte mellomtrinnet til u-skolen vil da se slik ut:

Sparte årlige utgifter på drift og personale:	4,8 mill
Sum investeringer:	12,5 mill
Sparte vedlikeholdsutgifter:	19 mill

Et låneopptak på 12 millioner som tas over 30 år vil gi årlige utgifter til renter og avdrag på 760.000 kroner med en rente på 4,5 %. Det betyr at dette alternativet vil være et godt økonomisk alternativ, da innsparingen vil finansiere investeringene samtidig som man vil sitte igjen med reduserte driftsutgifter.

3.2 Pedagogiske konsekvenser

For barnehagen vil det ikke gi noen større konsekvenser i den daglige driften dersom arealene blir godt tilrettelagt for barnehagedrift. Men for personalet bør det bli en fordel å være en del av et større pedagogiske miljø, og det vil legge til rette for et tett samarbeid med småskolen. Overgangen barnehage – skole må bli lettere å få til på en god måte.

Småskolen vil ha tilsvarende fordeler ved at de får et godt samarbeid med barnehagen, både når det gjelder overganger og å hente inspirasjon for lekbasert læring.

De vil imidlertid miste noe av samarbeidet med mellomtrinnet i det daglige. Det kan kompenseres ved at man har felles samarbeidstid for hele skoleløpet. Elevene fortalte i intervjuene at de syntes det var for stor avstand på den pedagogiske praksisen mellom skoleslagene, nå kan denne anledningen benyttes til å finne nye samarbeidsformer, spesielt hvis det ledes av felles rektor.

For mellomtrinnet vil det bli en helt ny hverdag der de får ny skolebygning, og må forholde seg til ungdomsskoleelever i stedet for småskolen. De vil få lett tilgang til mange spesialrom, noe som kan bidra til å gjøre undervisningen praksisnær og de kan også få tilgang til kantine dersom det er ønskelig.

Overgangen fra 4. til 5. trinn blir nok tøffere, mens overgangen til ungdomsskolen vil bli lettere. For lærerne kan det være en fordel å samarbeide med ungdomstrinnet for å lære av hverandre og utvikle didaktikken, og det vil bli et større fagmiljø. Noe som vil være bra etter hvert som elevtallet minker.

For støtteapparatet bør det være enklere å forholde seg til færre tjenestesteder, og samtidig følge barnet lengre på samme sted. De kan også gi en mer helhetlig veiledning og det blir lettere å drive systemisk arbeid i profesjonsfellesskapet.

3.3 Konsekvenser for barn og elever, barns beste - vurdering

I slike prosesser skal det alltid gjøres en barnets beste – vurdering. For barnehagebarna og småskolen vil den største fordel være at overgangen blir mer glidende og at det kan bli et enda større fagmiljø som tenker lek og læring. Det blir også en trygg base i de ti første årene i barnas liv. Ulempen vil være for noen av de største barna, de som trenger noe mer å strekke seg etter, men de har jo vært i ulike bygninger før også, så forskjellen blir nødvendigvis ikke så stor.

For mellomtrinnet vil overgangen bli størst, å begynne på «ungdomsskolen» som 10/11 – åring blir uvant. På en annen side er det svært mange 1 – 10. skoler i Norge, og det er

ingenting som tyder på at det er mindre trivsel eller mer mobbing på disse skolene. I intervjuene som ble foretatt i forbindelse med rapport 1, sa elevene på ungdomsskolen at det er stor forskjell på pedagogikken mellom barne- og ungdomsskolen, og de mente at lærerne hadde et potensiale for å lære av hverandre. Dette bli en mulighet for et helhetlig pedagogisk utviklingsarbeid.

Samlet sett bør alternativ 5 være en fordel for barna, fagmiljøer samles og det blir lettere å følge barnets utvikling og sette i verk gode tiltak.

4. OPPSUMMERING

Samlet sett er dette en løsning som gir mange fordeler. For å få en reell økonomisk gevinst er man avhengig at barnehagene slås sammen. Uten å gjøre det grepet, vil man få redusert arealbruk, men kostnadene ved endre Tripp og Trapp til barnehage vil omtrent «spise opp» innsparingen. Den økonomiske gevinsten er mye større dersom man slår sammen barnehagene, da vil man også unngå et betydelig vedlikeholdsbehov. Da vil den årlige reduksjonen i utgifter samlet sett vil bli på rundt 4,8 millioner pr. år, og det vil føre til en mer økonomisk bærekraftig oppvekstsektor der man kan møte nedgangen i rammetilskuddet. I tillegg vil man spare et betydelig framtidig vedlikeholdsbehov på rundt 19 millioner.

Selv om det overføres tre trinn til ungdomsskolen, vil det fremdeles være god plass, og det vil være rom for å ta imot variasjoner i årskullene.

Pedagogisk gir dette et nytt handlingsrom, intensjonene om lekbasert læring de første årene blir lettere å gjennomføre, og det blir en anledning til å få et godt samarbeid mellom barnehage og småskole. Overgangen mellom barne- og ungdomsskolen kan få en annen dimensjon, der opplæringen fra 5. – 10. trinn kan sees mer i en helhet.

Det er en måte å få felles ledelse for hele skoleløpet, samtidig som det er tilstedeværende ledelse på begge steder.

Etter hvert som elevtallet går ned, vil dette grepet også bidra til å ha gode fagmiljø på begge steder. Elevtallet vil variere ganske mye de første årene, men etter hvert vil det på ungdomsskolen stabilisere seg på 60-70 elever, og det vil være unødvendig og dyrt å ha så store lokaler. Da vil det være en berikelse for miljøet, både for ansatte og elever å være flere.

Men det må gjøres en del tilpasninger for å få til dette. Da må det i så fall sees på som en langsiktig investering som finansieres gjennom mindre forbruk på drift og vedlikehold.

Til slutt står vi nå overfor 5 alternativer:

1. Fortsette som før.
2. Slå sammen barnehagene på Loar
3. Slå sammen barnehagene på Loar barnehage, og samle barneskolen og ungdomsskolen i eksisterende bygg i Loar barneskole
4. Slå sammen barnehagene på Loar og bygge ny 1-10. skole på tomten til Loar barneskole. U-skolen brukes til annet formål
5. Lage oppvekstsenter (barnehage og småskole) på Loar barneskole og samle 5. – 10 trinn på ungdomsskolen

KSK sin anbefaling:

Etter en totalvurdering mener KSK at det siste alternativet vil være det beste. Det vil møte behovet for å redusere arealet i takt med barnetallsutviklingen, og dermed slipper man å bruke unødvendige ressurser på arealer som blir lite brukt, spesielt i skolen. En så stor ungdomsskole med bare 60 elever vil være dyrt, man får et lite pedagogisk miljø, og det vil sannsynligvis oppleves som et mindre inspirerende skolemiljø. I tillegg vil dette alternativet gi en del effektiviseringsgevinster slik at man kan opprettholde satsingen på tidlig innsats og ha en god pedagog og voksentetthet, selv om de økonomiske rammene blir vesentlig redusert.

Dette alternativet vil være mer økonomisk bærekraftig en dagens struktur, selv om det må gjøres investeringer så vil innsparingen være langt over utgiftene til et låneopptak. Det vil i tillegg dekke behovet for arealer så langt fram vi har oversikt over demografien, fram til 2050.

For personalet vil det kreve en omstillings- og utviklingsprosess når det skal skapes nye konstellasjoner og nye samarbeidsparter, og et nytt pedagogisk samarbeid må utvikles. Men for barn og elever vil det få forholdsvis små konsekvenser, dette alternativet gir en mulighet for god helhetstenkning både i overganger og i den pedagogiske praksisen.

For en del av foreldrene vil det få konsekvenser i form av at de får lengre kjørevei til barnehagen. Men det kvalitative tilbudet blir ikke redusert, det kan til og med bli bedre i og med at man får et større personale og får samlet mer kompetanse. Det blir også mindre sårbart.

KS KONSULENT

Postboks 1378 Vika, 0114 OSLO • www.kskonsulent.no